

VÁRMEGYEI KÖZÉLET

(SZOLNOK-DOBOKA)

SZOLNOK-DOBOKA VÁRMEGYEI POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

:: Megjelenik minden csütörtökön. ::
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rákóczi-ház.
:: Kéziratokat nem adunk vissza. ::

Felölős szerkesztő:
Dr. BENE FERENC
ügyvéd.

— Előfizetési ára —
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

Korképek a helyzetről.*)

I.

A kolera.

A kolerajárványnak a harc téren valamely különösebb virulens tömeginfectio (folyó fertőzött vize?) folytán kellett elharapódnia. Kevés nap alatt aránylag igen nagyszámú súlyos kolerabeteg érkezett, s a dolog úgy festett, minthogy ha igen nagy kiterjedésű kolerajárvány kezdetén állnánk.

Szerencsére további fertőzés úgy a hadseregben mint idehaza meglepően korlátozott mérvet öltött. A lakosság kebelében aránylag igen kevés koleramegbetegedés fordult elő, s magában a hadseregben is gyorsan alászállott a megbetegedések száma, s ma minden jel arra mutat, hogy közel állunk a járvány befejezéséhez.

Ma még négy katonai kórházban találunk nagyobb számú kolerabeteg. Ezek nagyobb része lábadozó s aránylag kisebb hányada komoly életveszélyben levő, súlyos beteg.

Az ápolás eleinte a járvány váratlan gyors fellépte és a visszavonulás és orosz betörés által okozott viszonyok következtében adott egy s más tekintetben kifogásra okot. Ezek a bajok azonban a társadalom áldozatkész közreműködésével ma már jóformán orvosoltattak s a járvány újabb erőkapása esetén is megbirkózhatnánk vele.

Az ungvári katonai kolerakórház ideiglenes barakkokban a városon kívül van elhelyezve. A betegek ápolásának és ellátásának kellő feltételeire és vezetésére özvegy Gróf Czibrián Istvánné szül. báró Vécsey Magda, továbbá özv. Roskovits Emánuelné és Szolák Margit állami tanitónő beköltözött a kórházba és e három urinő, a külvilágtól teljesen elzárva, minden dicséreten felül álló odaadással szenteli magát a kolerabetegek ápolásának.

Különös elismerést érdemel a munkácsi katonai kórházat vezető Weinberger ezredorvos is, aki ezt az egy téglagyár primitív helyiségeiben berendezett igen nehéz terheléssel küzdő kórházat elismeréseméltó szervezőképességgel és odaadó kötelességérzettel — ami a dolog lényegét illeti — mintaszerű intézménnyé tette.

A Lemberg körüli nagy csatákat követőleg feltorlódottsebesült és betegszállítás alkalmával sok nehézséget okozott az utonlevő katonák ellátása is. A hadvezetőség és a magyar társadalom egyesült erőfeszítése segítette ezeken a bajokon is. Ma már az állomások olyan nagy száma van rendes katonai étkezőteleppel vagy a társadalom alkotta üdítő állomással berendezve, hogy katonáink megfelelő élelmezése forgalmi fennakadások esetére is biztosítva van és megtörténtek a megfelelő intézkedések arra is, hogy koleragyanus vagy kolerabeteg katonákat szállító vonatok él-

*) Ez az érdekes és értékes fejtegetés Gróf Tisza István miniszterelnöknek a napokban a fővárosi sajtó képviselői előtt tett és a felvidéki vármegyékben végzett körútján szerzett nagyarányú tapasztalatairól ad számot, s ezért közlését ez időszerint az általános okulás kedvéért is szükségesnek tartottuk.

mezése kellő övrendszabályok mellett, de kifogástalanul megtörténjék.

Igen nehéz volt a kolera elleni küzdelem a szóbanlévő vármegyék északi hegyes vidékein, amelyeknek kezdetleges viszonyaihoz az orvoshiány, a nagy csapatmozdulatok, hadműveletek és az orosz betörés okozta nehézségek is járultak. Örömmel ismerhetem el, hogy ezek között a nehéz viszonyok között is sok minden történt és kevés kivétellel mindenütt az összes hatósági tényezők részéről komoly igyekezet és lelkiismeretes törekvés nyilvánult.

A faluhelyen előforduló betegek gondozása és az illető egyének és helyiségek fertőtlenítése a lehetőséghez képest folyamatban van, s a rendezettebb viszonyok helyreállításával remélhetőleg mielőbb egészen kifogástalan elintézését fog nyerni.

A magyar társadalomnak ezen vidékek kisebb városában kifejtett önfeláldozó tevékenységéről s az általuk létesített egészségügyi intézményekről csak fenntartás nélküli dicséret és elismerés hangján lehet beszélni.

A kolerajárvány felléptével határozatba ment 14 nagy barakk-kórház telepnek létesítése az ország felvidéki városaiban. Nyitrató félkörben Debrecenig. Egyfelől, hogy a kolerabeteg katonák lehetőleg az ország határaihoz közel helyeztessenek el, másfelől az összes harctérről érkező sebesültek és betegek ezekbe a barakk-kórházakba kerüljenek s csak öt napi megfigyelés után, vagyis akkor szállíttassanak az ország belsejébe, amidőn koleragyanus jellegüket elvesztették.

Kivételt képeznek a nagyon súlyos sebesültek, amennyiben koleragyanus tüneteket nem mutatnak fel. Ezeket azonnal olyan kórházban helyezik el, ahol a legkiválóbb sebész ápolásban részesülhetnek, s a honnan nem kell öt nap múlva ismét továbbvitetniök. Igaz, hogy ilyen módon előfordulhat egyes esetekben, hogy ilyen sebesülten a kórházban tör ki a kolera. Az ezzel járó kockázat nem nagy, mert hiszen az első gyanus tünete a kórház külön helyiségeiben lehet az illetőt elhelyezni, s rendszeres kórházban, ahol minden desinfekció teljes pontossággal végrehajtható, a kolerafertőzés veszélye aránylag igen csekély.

Ezt a minimális rizikót el kell a magyar társadalomnak vállalnia. Akkor, amidőn a nemzet színe-virága patakokban ontja vérért a hazáért, az itthonmaradottak is vállaljanak el egy parányi részletet nemcsak a háború fátalmaiból, de annak veszélyeiből is.

Az elől említett barakk-kórházak építése megkezdett és a legnagyobb erélyvel folyik. Miután azonban kettős falu, szilárd szerkezetű, jól fűthető helyiségeket kell létesítenünk, azoknak teljes felépítése még néhány hetet vesz igénybe, minélfogva a betegek és sebesülteknek fentjelzett módon való elhelyezését csak fokozatosan lehet végrehajtani.

Felesleges mondani, hogy az illető városokra nézve semmi veszélylyel nem járnak ezek a telepek. Hiszen nem történik azokban egyéb, mint ami most minden kórházban történik. Ellenkezőleg, míg e telepek létesítése előtt a

betegek előzetes megfigyelését is minden városban a város belsejében fekvő kórházban kell eszközölni, addig ez jövőre az illető várostól elkülönített helyen fokozott övrendszabályok mellett lesz lehetséges.

Azok a magyar hőlgyek, akik eddig is olyan önfeláldozóan ápolták beteg és sebesült katonáinkat, éppen úgy teljesíthetik ezt a magas tiszti hivatást ezekben az új barakktelepekben is.

II.

Az orosz betörés.

Az orosz betörés Ung- és Beregvármegyének néhány északi községét, Máramaros vármegyének nagyobb részét érintette.

Az oroszok általában keveset pusztítottak. A körösmező—máramarosszigeti vasutvonal épületeit kivéve gyújtogatás nyomaira nem akadtam, s a falvakban is főleg távollevők bezárt lakásait és bolthelyiségeit törték fel. Amazokba lovaikkal együtt beköltöztek, emezekből ettek és ittak, amennyit tudtak. Az itthonmaradt lakosság személyét egyáltalán nem bántották. Áll ez az egynehány ott maradt magyar emberre nézve is.

A ruthén néppel szemben egyenesen azok védői gyanánt léptek fel; híresztelték, hogy az orosz uralom a ruthén nép boldogulását jelenti: övék lesz minden, mi most más, vagyonosabbaké, s nekik adták a feltört boltokban és lakásokban visszamaradt tárgyakat, amelyekből azután a ruthén lakosság zöme elfogyasztott vagy elvitt, amit lehetett, a többi pedig a lakások belsejében izzépporrá törte, úgy hogy az ilyen épületek nagy része kívülről épen maradt, belső berendezése azonban teljesen elpusztult.

A ruthén köznép vétkes szereplése tulajdonképpen ebben a fosztogatásban nyilvánult. Ezt is kevés kivétellel mindenütt az oroszok felhívására s az ő kezdeményezésére követte el. Csak elvéve akadt néhány olyan ruthén egyén, aki megkezdte a lakások feltörését s a fosztogatást s felbujtotta erre lakótársait.

A tulajdon ellen elkövetett bűncselekmények ezek, amelyek a törvény rendes útján elfogják venni büntetésüket s az illető lakosság szellemi és erkölcsi hátramaradottságának kétségtelenül szomorú jelei, de semmiféle mélyebbreható politikai jelentőséggel vagy hazaáruló jelleggel nem bírnak.

A katonai törvényszékek előtt lefolytatott aránylag nem nagyszámú s csak kevés esetben elítéltetéssel végződött kémkedési és hazaárulási perek jobbadán arra vonatkoztak, hogy egyik vagy másik ruthén egyén felvilágosítást adott vagy vezetőül szolgált az ellenségnek. Kevés kivétellel életveszélyes fenyegetés hatása alatt történtek ezek a cselekmények is, amelyek nagy része tehát nem eshetik súlyos beszámítás alá.

Evvel szemben számos lélekemelő példája volt egyes ruthén polgártársaink önfeláldozó, hazafias eljárásának is. Voltak, akik martírhálált szenvedtek, mert nem akartak felvilágosítást adni az ellenségnek; mások életük veszélyeztetésével rejtették el és ápolták a

sebesült katonákat vagy ellene szegültek polgártársaik fosztogatásainak. Az erre vonatkozó esetek összeállítása folyamatban van. Az intelligencia kivétel nélkül hazafias magatartást tanusított. Áll ez a némelyek által méltatlanul meghurcolt lelkesi karra is, amelynek minden tagját ellenségnek tekintették s ahol tehettek, kifosztották az orosz csapatok.

Általában mint egész Magyarországon, úgy ezen a végtelenül exponált ponton is örömmel és büszkeséggel konstatáljuk, hogy a magyar nemzeti állam vonzerőt tudott gyakorolni nem magyarjku polgáira, s a sokat hirdetett magyar zsarnokság alatt nyögő nemzetiségek a legtöbb helyen hiven, loyálisan, lelkesen teljesítették köteleességeiket. Hasonlítsa bárki össze a magyarországi rutinének viselkedését a galiciaikéval, valamint vegye fontolórá az is, hogy a szerb lakosság körében, fájdalom, sok helyt mutatkozott szomorú és elítélendő jelenségek mennyivel nagyobb mérvet öltöttek Szlavóniában, mint a szoroson vett Magyarországon, vagyis ott, ahol a szerbség a magyar nemzeti államba illeszkedett volt bele.

A mai nagy idők elvitázhatatlan tanúságaihoz tartozik az az igazság, hogy a nemzeti alapon felépített magyar állam ez ország különböző ajku lakosságának hazafiúi hűségét és áldozatkészségét jobban biztosítja, mint más területek lazább szerkezete, éppen úgy, mint az a másik becses igazság, hogy a monarchia igazi összetartását s ennek folytán erő kifejtési képességét, politikai és katonai hatalmát nem az olyan reánk kényszerített államszerkezetben kell keresni, amely valamely birodalmi közösség közjogi felépítésével a magyar nemzet függetlenségi vágyával és történelmi jogaival ellentétbe helyezkedik, hanem ellenkezőleg abban a dualisztikus és paritásos közjogi szerkezetben, amely az egész magyar nemzet odaadó áldozatkész erő kifejtését biztosítja a monarchia nagyhatalmi védelmében.

Azért olyan erős s azért olyan összetartó a monarchia, mert a birodalmi centralizáció feláldozásával a lelkek egységét sikerült megteremtenie.

III.

Gazdasági helyzet.

Az orosz betörés által közvetlenül érintett vidékek köznépe kielégítő burgonya és tengeri termésének tetemes részét az oroszok kiverése után takaríthatta be, úgy hogy szoroson vett éhínség ezek között csak elvétve fenyeget.

Igen súlyos helyzetben van azonban a lakosságnak az a része, amely az oroszok és ruthének fosztogatásának és rombolásának áldozata volt. Intézkedések történtek a legszükségesebb élelmiszereknek azonnali odaállítására, valamint a szenvedett kár felvétele iránt s a kormány folyamatba tette a megfelelő segélyakciót.

Jelentékeny gazdasági politikai akciót kíván azoknak a vidékeknek helyzete is, amelyek nagyszámú saját csapataink mozdulatainak színterét alkották. Ezek azon különben is szegény vidékek gabona és takarmánykészletét, valamint állatállományát igen erősen igénybevétték, úgy, hogy gondot okoz a szükséges élelmiszer és takarmány, valamint egyes helyeken a gazdasági munkák elvégzésére szükséges igás állatok előteremtése is.

A széles mederben folyamatba tett eljárásnak nemcsak a katonai célokra igénybevétt tárgyak értékének megtérítésére kell irányulnia, hanem arra is, hogy lehetőleg jó minőségben és megfelelő áron szerezhesse be gabona, takarmány és állatszükségeit.

Az igénybevétt termények s a szenvedett károk megállapítása és becslése szorgalmasan folyik. A katonai vezetőség teljes erővel támogatja a kormánynak a lakosság követeléseinek mielőbbi kiegyenlítésére irányuló törekvéseit s a földmívelésügyi miniszter folyamatba tette a szükséges gabona, takarmány és állatok beszerzésére irányuló intézkedéseket.

A háború eseményei.**— Legujabb hiteles távirataink. —****A törökök harcra léptek.**

(A miniszterelnöki sajtóosztály távirata.)

Konstantinápoly, nov. 4. d. u. 5 óra.

A főhadiszállás közli: Az angol flotta november 1-én bombázta egyiptomi határon levő Akabat, mire az angolok megkísérelték csapatokat partra szállítani, amidőn azonban 4 katona elesett.

Elutazott a szerb követ.

(A miniszterelnöki sajtóosztály távirata.)

Konstantinápoly, nov. 4.

Nénadovics szerb követ elutazott.

Anglia bombázza a Dardanellákat.

(A miniszterelnöki sajtóosztály távirata.)

Konstantinápoly, nov. 4.

A főhadiszállásról jelentik: Az oroszok kaukázusi határon erődítéseket kezdenek építeni. Az angolok megkezdtek a Dardanellák bejáratának bombázását. 18 kilométernyi távolságból egyik torpedónaszádkról kilőtt néhány lövedék robbanást idézett elő egyik angol páncéloson. Az angol hajó tíz perc múlva eltűnt a láthatárról. Az angolok elvonultak Egyiptom határáról, elpusztították az ott levő falvakat és uly csatorna felé vonultak vissza.

A kaukázusi sereg átlépi a török határt.

(A miniszterelnöki sajtóosztály távirata.)

Budapest, nov. 4.

Pétervári ügynökségnek jelentik Tifliszből: A cári helytartó napi parancsban kihirdette a kaukázusi hadseregnek, hogy a cár megparancsolta, hogy lépják át a török határt és támadják meg a törököket.

Perzsia követelése.

(A miniszterelnöki sajtóosztály távirata.)

Budapest, nov. 4.

Pétervári jelentés szerint a perzsa követ azt a követelést közölte az orosz kormánnyal, hogy az orosz csapatokat azonnal hívják vissza a Perzsa vidékekről.

Előnyomulunk Szerbiában.

(A miniszterelnöki sajtóosztály távirata.)

Budapest, nov. 4.

Hivatalos. — Csapataink további előnyomulásunk folytán Sabáctól délre és délnyugatra újlag ellenségre találtak. Az azonnal megkezdett támadás kedvezően halad előre. Romanján lefolyt harcok alatt összesen 7 tisztet és 647 főnyi legénységet fogtunk el, 5 ágyút, 3 löszerkocsit, 2 géppuskát, valamint sok löszert és hadianyagot zsákmányoltunk. A montenegróiaktól több mint hatezer darab marhát elvettünk, amelyet Boszniából magukkal akartak vinni.

A francia harctéren műveleteink sikeresen haladnak előre.

(A miniszterelnöki sajtóosztály távirata.)

Berlin, nov. 4.

A német nagyhadiszállás jelenti: Támadásunk Ypres ellen Arrastól északra és Soissonsól keletre lassan de sikeresen halad-

tak előre. Verduntól délre a Vogézekben a francia támadásokat visszavertük. Keleti harctéren semmi nevezetes dolog nem történt.

Az orosz harctérről.

(A miniszterelnöki sajtóosztály távirata.)

Budapest, nov. 4.

Hivatalos. — Oroszlengyelországban az elenség csapataink mozdulatait tegnap nem zavarta. Egyik hadtestünk a lysagorai harcokból 20 tisztet és 2200 legénységet hoz foglyul magával. A galíciai harcvonalon Podhuznál, Sambortól délre, 200-nál több, — ma reggel pedig Jaroslounál 300 orosz megadta magát. — Höfer.

Uj hadikölcsön kibocsátása.

(A miniszterelnöki sajtóosztály távirata.)

Budapest, nov. 4.

A pénzügyminiszter a mai nap folyamán tanácskozásokat folytatott a budapesti pénzügyintézetek vezetőivel a hadiszükségletek költségeinek fedezésére kibocsátandó állami kölcsön tárgyában. A tárgyalások eredményeképpen megállapítást nyert, hogy a pénzpiac jelenlegi helyzete egy belföldi állami kölcsön kibocsátására már a legközelebbi időre várható.

Csingtaunál a németek sikeresen operálnak.

(A miniszterelnöki sajtóosztály távirata.)

Berlin, nov. 4.

London a „Daily Telegraf” jelenti Pekingből: Október 30-iki kínai lapjelentések Siantunkból azt mondják, hogy a német ágyuk Csingtau előtt tervszerűen semmisítik meg a japánok összes előretolt védműveit és ezzel határozatlan időre toltak ki minden támadást. A Csingtau mögött elterülő vidék teljesen alá van aknázva és az aknák villamostelepekkel állanak összeköttetésben.

VARMEGYE.**Megyei közgyűlés.**

Október 30-án Szólnok-Doboka vármegye törvényhatósági bizottsága megtartotta őszi rendes közgyűlését, amelyen gróf Bethlen Balázs főispán elnökölt.

A közgyűlés iránt dacára a háborus időknek, — élénk érdeklődés nyilvánult meg, s a megyebizottsági tagok felelősen jóval nagyobb számban jelentek meg, akik között ott láttuk a többek közül gróf Bethlen Pál nagybirtokost, báró Montbach Jenőt, Desbordes Ernő orsz. gyűl. képviselőt, László László nagyiklodi birtokost és a vidék számos kiváló tényezőjét.

Gr. Bethlen Balázs főispán elnöki megnyitójában elparentálta Retteggy Sándor, Széll Károly és Butyka László törvényhatósági tagokat és a jegyzőkönyv hitelesítési határidejét nov. hó 2-ra tűzte ki. Majd rátérnek a tárgysorozatra, amelynek során a törvényhatósági bizottság választott tagjai sorában betöltendő helyekre a választást a közgyűlés november 23-ra tűzte ki és a csákgorbói járásban dr. Pataky Albertet, Dés városban Göczy Károlyt és a nagyilondai járásban dr. Szechák Jánost küldi ki elnökül.

A közigazgatási bizottságban a lejárt mandátum alapján gróf Eszterházy Gyula, Hatfaludy József, Desbordes Ernő, gróf Korniss Károly és báró Inczedy Ádám 63—63 szavazattal újból megválasztatnak.

Az igazoló választmányba megválasztottak: dr. Hankó Ödön, Kádár József, Sterba Dezső, Gőczy Károly, Hermann Tivadar. Kinevezettek a főispán által: Hatfaludy József, Govrik Ferenc, báró Horváth Emil és elnök lett Vásárhelyi Boldizsár.

Tiszti ügyész helyettesse újból dr. Vajda Lipót választott, aki a teendőket ma is ellátja.

A közgyűlés hódolattal fogadta a néhai Ferencz Ferdinánd és Hohenberg hercegnő elhunyt fölötti részvétliratra leérkezett legfelsőbb köszönetet, valamint a harctérre távozott 32. m. kir. honvéd gyalogezred bucsuiratát a diadalmas viszontlátás reményében venni tudásul. A közpénzek elhelyezésére ismét a régi intézetek jelöltettek ki névszerinti szavazással.

Felszólalás a tárgysorozat 35. pontjánál és a 72. pontnál történt, ahol előbbinél Benkő Albert széki ref. lelkész szólalt fel a községi vadászterületek hasznosítása s a kártékony dűvadak irtásának kötelező elrendelése mellett, — a másodiknál dr. Kerekes János ügyvéd kérte a felsőszöcsi körjegyzői választás megsemmisítését.

Az alispán szakszerű felvilágosítása után a közgyűlés az állandó választmány javaslatait fogadta el.

A közgyűlés déli 12 órára véget ért.

*

— A közigazgatási bizottság ülése. Szolnok-Doboka vármegye közigazgatási bizottságának folyó havi ülése 1914. november 11-ik napjának délelőtti 10 órájára tüzetett ki.

HIREK. BCU C

— **Halálozás.** A Farcádi Simó családot nagy gyász érte. Farcádi Simó Béláné szül. károlypatyi és vasvári Károlyi Mária urnő, farcádi Simó Béla nyug. főispán és nagybirtokos neje, — november 3-án déli 1 órakor 11 napi súlyos betegség után, életének 52-ik, házasságának 33-ik évében Kolozsvárt váratlanul meghalt. Beszterelése Kolozsvárt az ottani Karolina-kórház halottas kápolnájában november 4-én délután 3 órakor ment végbe, temetése Blenkemezőn november 5-én volt és az engesztelő szent mise-áldozat az elhunyt urnő lelkiüdvéért Désen a szentferenczendiek templomában november hó 7-én d. e. 11 órakor fog megtartani.

— **Kolerajárvány a megyében.** Előző számainkban leadott hiteles híreink nyomán az ott megnevezett egyes községeken kívül más helyeken eddig a kolera fel nem lépett. Az ott megnevezett egyes községekben ismételt gyanus megbetegedések, sőt halálozások is fordultak elő, de a még mindig szörványos járvány eddigi statisztikáját tekintve, határozottan megállapítható, hogy megyénkben a kolera nem terjed, sőt határozottan szűnő félben van, a miben elsősorban nagy része van annak a gyors és radikális eljárásnak, amelylyel hatóságaink intézkedése gátat vet a járvány terjedésének. Eddig a kimutatott esetekkel együtt Désen, Szamosujvárt, Nagyiklódon, Kisiklódon, Rettegen, Szentbenedeken, Kérőben, Szamosujvár-Németiben, Szilágytőn és Kővárberencén szörványosan felmerült 30 eset közül meghalt 14, teljesen gyógyult 8, ápolás alatt áll 8 egyén. Gróf Bethlen kormánybiztos s az alispán a bakteriologiai intézettől díjtalan gyógyszerumot eszközölt ki a kolera elleni oltások céljaira, amelyből eddig a dési „Rudolf“-kórház, azután a bethleni járás és dr. Goldner Jenő körorvos részesültek.

— **Lóosztályozás** volt Szamosujvárt e héten, — honvédelmi m. kir. miniszter rendeletére — a harctéren elhullott lovak pótlása céljából. Az osztályozás elnökei a járásrészéről Keczei László főszolgabíró, a

város részéről Duha Kristóf h. polgármester voltak. Az osztályozáson, mint katonai képviselő Patczak Ferenc, cs. és kir. huszáralezredes jelent meg, aki a járás részéről előállított 380 drbból 38 lovat és a város részéről előállított 260 drbból 36 lovat sorozott be.

— **Népfelelők jelentkezése.** A 24—36. éves életkoru és most közelebből összeírt népfelők jelentkezése Szolnok-Doboka vármegye egész területéről, a bethleni járás kivételével — ahonnan az összeírtak Besztercén jelentkeznek — 1914 november 16-tól 1914 december hó 28-ig Désen fog megtörténni, az alábbi működési terv szerint:

1. Désváros november 16, 17.
2. Szamosujvár város november 18-án.
3. A csákiágorbói járás összes községei november 19, 20, 21, 22, 23. és 24-ik napjain.
4. A dési járás összes községei november 25, 26, 27, 28, 29. és 30. napjain.
5. A kápolnokmonostori járás összes községei december 1, 2. és 3. napjain.
6. A kékesi járás összes községei december hó 4, 5, 6, 7. és 8. napjain.
7. A magyarláposi járás összes községei december hó 9, 10, 11, 12, 13, 14. napjain.
8. A nagyilondai járás összes községei december 15, 16, 17, 18. és 19. napjain.
9. A szamosujvári járás összes községei december 20, 21, 22, 23, 27. és 28. napjain.

— **Különféle adományok hadsegélyezési célokra** László József magyarláposi törvényhatósági utmester 50 koronát juttatott gr. Bethlen Balázs kormánybiztoshoz a katonák részére szállítandó meleg téli ruhák előállítására, báró Jósika Sámuel ur ő nagyméltósága egy vasuti kocsiakománny tűzfát adományozott a dési vöröskereszt kórház részére. Onódi dr. Veress József vármegyei másodfőjegyző pedig 2 látcsövet adományozott a harctéren működő katonák részére.

— **A konfirmáltak Egyletének köszönete.** A konfirmáltak Egyesületéhez özv. Szombatfalvi Gyözőné 10 K-t juttatott, hogy abból a sebesülteket segítse. Szegényeink részére Kolcsár Todorné 3 K-t adott. Azzal az óhajjal mondunk köszönetet a nemesszívű adakozóknak, vajha példájuk minél több követőre találna! Désv., 1914. nov. 4-én az elnökség.

— **A „Vöröskereszt Egylet dési fiók”** által felállítandó kiegészítő kórház berendezéséhez szivesek voltak adakozni: (Folytatás.) Baki Andrásné 2 poharat, 1 törülközőt, 1 lepedőt; özv. Ruz Jánosné 1 lepedőt, 1 törülközőt; Krisán Györgyné 1 lepedőt; Lebovits Lipótné 2 párnát, 4 huzatot; Almayné Weress Klára 6 poharat; Weiszné Mayer Klára 72 drb zsebkendőt; özv. Németh Jánosné 1 ágat; Kühbacher Ferencné 2 ágat, 2 párnát, 2 pokrócot, 2 szalmazsákot; Fehér Gyula 3 inget, 6 tányért; Kőrözs Lászlóné (Budapest) 3 tálcat; Nagy Lajos 6 poharat; Gaylard Vilmosné 4 törülközőt; Fülöp Péterné 4 huzatot; Dr. Weress Józsefné 2 abroszt, 34 kis szalvétát, 5 drb új kartont; Romosan Vazulné 2 lepedőt, 1 szalmazsákot; Stutter Alajosné 6 inget; Majrovits Jakab 3 törülközőt, 3 lepedőt; Schwart N. 6 poharat; L. Ignácz 6 poharat; Sás Mihályné 15 tojást; N. N. 1 inget, 1 lábravalót; Jagamas Jánosné 6 törülközőt, 2 lábravalót; Nagy Imre 1 ágat; Nagy István 1 ágat; Almásy Károlyné 6 pár törölt; Hye Jenő 10 ágat; Dr. Kőrösy Györgyné 1 vaságyat, 1 szalmazsákot, egy mosdótálat, 1 vedret; Fülöp Sándorné 6 villát, 6 kanalat; Szindeán Gergely 2 lepedőt; Anka Jánosné 1 lepedőt, Stingly Zsigmondné 1 ágat; Rosenfeld Salamon 3 kanalat, 3 tányért; Dr. Brüll Vilmosné 1 fürdőkádát, 1 üveg cognacot; Friedmann Samu 1 tányért, 1 poharat, 1 kanalat; dr. Berkes Salamon 2 inget, 2 huzatot, 8 tányért; Fischer Adolfné 1 ágat, 2 lepedőt, 1 pokrócot, 1 párnát, 1 törölt, 1 szalmazsákot.

— **A hadbavonultak családtagjainak felsegélyezésére** Désv. város polgármesteréhez újabban befolyt adományok: Murát Sándor 20 K, Litschel Emil 20 K. Tüköri Vilmosné 15 K, Jakabfi Árpád (Torda) 10 K, Huber Aurél 5 K, Pisztori Zoltán 3 kor.

— **Köszönet.** Az „Országos Vöröskereszt Egylet Désv. városi Fiókja” javára október 20-tól a mai napig következő pénzádományok lettek kezemhez beküldve: Tüzes Karácson (Csákiágorbó) 100 kor., Tüzes Karácsonné (Csákiágorbó) 50 kor., a „Dési református egyházmegye” 100 kor., Várady Károlyné 50 kor., Reblán Gábor zápróci gyűjtése eredménye 18 kor. 12 fill., Kékesi járás főszolgabírája 8 kor., dr. Bene Ferencné 20 napi ellátás ellenében 20 kor., Ment Béláné 10 napi ellátás ellenében 10 kor., az ez évi halottaknapja alkalmából sirvilágítás megváltása címén László László (Nagyiklód) 100 kor., Vojth Gergely, Govrik Ferenc, Kühbacher Ferenc és Krémer Samu együttesen 40 kor., özv. Tüzes Karácsonné 25 kor., Lészay Mária és Lészay Kati (Nagyiklód) 20 kor., Lészay Anna (Bujdos) 5 kor., ifj. Szabó Lajos 3 kor., S. Szilágyi Bertalanné 10 kor., Bogdánffy Katinka 10 kor. és ugyancsak ezen a címen Hegedüs Antal 10 koronát juttatott egyleti pénztárnokunk Molnár Lajos kezéhez. Kérem fogadják a kegyes adakozók hálasköszönetem kifejezését. Désv., 1914 nov. 4. Özv. Tüzes Karácsonné, Vöröskereszt egyleti elnök.

— **Halottak napján** koszoru megváltás címen a következő adományok folytak be: Désv. Casino Czetz Kálmáné 20, Brugovitz József 20, özv. Bány Györgyné 12, Baricz Árpád 10, özv. Vásárhelyi Lajosné 10, Kovrig Albert 10, Szarvady Farkasné 10, Plachintár Sámly 10, Ment Béla 10, id. Szabó Vilmos 10, br. Horváth Samuné 10, özv. Voith Jánosné 10, dr. Németh Endre 10, Lovass Zoltánné 10, Lovass Zoltán 10, Brandt Mariska 10, Demeter Albertné 10, Pisztori Zoltán 7, Keresztes Szabina 6, Bartok Lujza 6, Ilosvay Jenő 5, özv. Németh Jánosné 5, Nagy Kálmán 5, özv. Magyar Henrikné 5, özv. Veress Dezsőné 5, Debreczeni Károly 5, Thuróczi Ferenc 5, Tóth Károly 5, Farkas Albert 5, Vásárhelyi Boldizsárné 5, Máthé Kálmáné 4, Oláh Samu 4, özv. Izsáky Gáborné 4, Göbl Alajosné 4, Laukó Albertné 4, Fodor Béla 4, özv. Böckel Károlyné 4, Sztójka László 4, Vass Ödön 4, Müller János 3, Dán Tivadar 3, özv. Császár Ferencné 3, Kárteli Péterné 3, Selmeckzi Imréné 3, Fazakas Sándor 2, Homokai Lászlóné 2, Lehmann József 2, Hajdu István 2, Jónás Rudolf 2, Duzsárdy Károly 2, dr. Bene Ferenc 2, Szénássy Istvánné 2, Palatkás István 2, özv. Valland Józsefné 2, Szentpétery Károly 2, özv. Fischer Adolfné 2, Geimer Ferenc 1, Sulyán János 1, Gombár Sándor 1 koronát, összesen 339 korona. A temető bejáróknál begyűlt összeg 180 korona 64 fillér. Összesen 519 kor. 64 fillér. Az ezen összeg felerészben a désv. hadbavonultak családtagjainak segélyezésére, felerészben pedig a Vöröskereszt egylet céljaira fordították. A polgármesternek, mint a városi segélybizottság elnökének közreműködtek: Holstein Mária és Róza kisasszonyok, Teleki Endre főgimn. tanár, K. Veress Jenő v. tanácsos, Szabó György ref. igazgató és Nagy Kálmán ref. tanító urak.

— **„Az Aranyért vasat”** mozgalom javára befolyt adományok VI-ik csoportjában az alábbi adományokat tesszük közzé: 10. Keczei Lászlóné főszolgabíró neje gyűjtésében: Csor-tea Mariska Szamosujvár 1 töröt aranygyűrű szívvvel, Özv. Feldmann B. Jakabné Szamosujvár 10 kor. papírban, Feldmann Aurél Szamosujvár 2 ezüst botfogantyú, 1 arany fülbevaló, 1 ezüst szobor, 1 arany szív rész, dr. Voith Mihály Szamosujvár 10 kor. papírban, Albisy Sárika Szamosujvár 1 aranygyűrű fej nélkül, Özv. Albisy Béláné Szamosujvár 1 pár arany fülbevaló, Kerekes Pálné Nagyiklód 1 arany karikagyűrű, László Éva Nagyiklód 1 ezüst karperec, Dávidházy Ottilia Nagyiklód 1 arany karikagyűrű, László László Nagyiklód 1 duplafedelű aranyóra, 2 arany karikagyűrű, 1 ezüst állvány, Fehér Árpád Nagyiklód 1 aranygyűrű kövel, 1 tula-ezüst férfi óra, Kerekes Pál Nagyiklód 1 arany pecsétgyűrű, Özv. Báró Montbach, Sándorné Wesselényi Mária bárónő Nagy-

iklód 2 arany karikagyűrű, László Magda Nagyiklód 2 arany karperec, 2 arany brosch-tű, 1 arany karikagyűrű, Ifj. László László Nagyiklód 1 aranylánc, Bitay Ilona Néma 2 köves aranyfüggő, Bitay István Néma 1 karikagyűrű, R. Nagy Zoltánné Néma 1 karikagyűrű, Balázs Margitka Néma 2 aranygyűrű, 1 arany sziv, 1 arany kereszt, Mán Mariska Néma 1 arany kereszt, Klein Szeréna 1 arany karikagyűrű, Nagy Rózsika Kérő 1 arany lánc, Nagy Erzsike Kérő 1 arany brosch-tű, Nagy Józsefné Kérő 1 törött ezüstgyűrű, Horváth János és neje Kérő 2 arany függő, Tömösvári Emma Kérő 1 arany kövesgyűrű, Lázár Berta Kérő 1 arany kövesgyűrű, R. Nagy Zoltán Néma 1 arany karikagyűrű, Goldstein Berta Néma 1 arany brosch-tű, Goldstein Regina Néma 1 köves gyűrű. (folytatjuk.)

— **Konzulátosok helyes címezése.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara a m. kir. kereskedelmi miniszter urtól vett értesítés alapján az érdekeltég tudomására hozza, hogy a cs. és kir. külképviseleti hatóságokhoz intézendő sürgönyöknél az eddig használt sürgönycímek alkalmazása további intézkedésig nem ajánlatos és, hogy ezentul ezen hatóságokhoz intézendő sürgönyök a következő címmel: „Osztrák-magyar nagykövetség, illetve követtség, konzulátus, stb.“ látandó el.

— **Hadbavonult katonáinknak téli melegruháneműt adományozók VII. csoportja:** 55. Gombkötő Antal kir. tanfelügyelő után: Árvay Gábor Buza 37 pár érmelegítő, 4 pár térdmelegítő, 12 drb. hasmelegítő, 12 drb. hősapka. Chihesán Mária Nagyiklód 3 pár érmelegítő, 12 drb. hasmelegítő, 6 drb. hősapka. Nyakas Ilona Apanagyfalu 2 pár érmelegítő, 5 drb. hősapka. Stenka Emma Kecsed 4 pár érmelegítő, 6 pár térdmelegítő, 2 pár kapca, 3 drb. hősapka. Fogarassné Apanagyfalu 5 pár érmelegítő, 2 pár térdmelegítő, 4 drb. hasmelegítő, 5 drb. hősapka. 56. Höchsmann Emilia, Arokalja, 24 drb. hasmelegítő, 4 pár kapca. 57. Höchsmann Emilia luth. lelkész neje gyűjtése: Arokalja község 8 pár érmelegítő, 4 darab hősapka, 12 darab meleg ing, 7 pár cipőtalp flannel, 3 darab pólya. 58. Turcsa Tivadarné gyűjtése Csákgigorbó: Borbély Lajosné Csákgigorbó 1 darab hősapka. Özv. Kajetán Kálmánné Csákgigorbó, 1 pár érmelegítő, Kerekes Károlyné Csákgigorbó 1 pár érmelegítő, 1 pár térdmelegítő, 12 pár kapca, 2 drb. hősapka, 9 drb. apróbb szőrme, Kozma Mórné Csákgigorbó 14 pár kapca, Mandel Rózsika Csákgigorbó 2 drb. hasmelegítő, Osváth Gyuláné Csákgigorbó 2 drb. hősapka, Rác Péterné Csákgigorbó 2 drb. hősapka, Simonits Jenőné Csákgigorbó 1 drb. hősapka, Turcsa Tivadarné Csákgigorbó 2 drb. hasmelegítő, 15 drb. bárányszőrme, Tüzes Karácsonné Csákgigorbó 1 pár érmelegítő, 2 pár térdmelegítő, 1 drb. hősapka, 1 drb. prémgallér, Tüzes Kristófné Csákgigorbó 2 hősapka. 59. Körössy Györgyné Dész 1 drb. érmelegítő, 2 drb. hősapka. 60. Dr. Pataky Albertné Csákgigorbó 2 drb. érmelegítő, 7 drb. hasmelegítő, 7 pár kapca, 7 drb. hősapka. 61. Belle Gyuláné Bethlen 2 drb. szőrme, 1 muff, 1 boa. 62. Özv. dr. Pataky Leóné Bethlen 1 drb. érmelegítő, 3 drb. szőrme 1 boa, 2 gallér darabok. 63. Dr. Wachsmann Edéné Bethlen 1 kabát szőrmebélés. 64. Bárdy Géza főszolgabíró Bethlen 4 drb. szőrme 2 róka bőr, 2 vadmacska bőr. 65. Papp Jánosné ref. lelkész neje gyűjtése Magyarláros: Ref. egyház nőtagjai Magyarláros 8 darab érmelegítő, 4 drb. térdmelegítő, 7 drb. nyakvédő, 79 drb. hasmelegítő, 43 pár kapca, 20 drb. hősapka; Izr. egyház nőtagjai: 5 pár érmelegítő, 50 drb. hasmelegítő, 30 pár kapca, 1 drb. hősapka. 66. Csiky Elek gazd. felügyelő Dész, 1 drb. nagy bunda. 67. Gróf Bethlen Pálné Bethlen, 6 drb. érmelegítő, 1 drb. térdmelegítő, 5 drb. hősapka. 68. Gróf Bethlen Balázsné Arokalja, 9 pár érmelegítő, 6 pár térdmelegítő, 8 drb. nyakvédő, 100 drb. hasmelegítő, 13 drb. hősapka. 69. Laukó Albertné Dész, 3

pár érmelegítő, 3 drb. hősapka. 70. Bárdy Géza főszolgabíró gyűjtése Bethlen: Orbán nővérek Sajószentandrást, 5 drb. hősapka, Höchsmann Frigyesné luth. lelkész neje Szász-szentjakab, 9 pár érmelegítő, 5 pár térdmelegítő, 3 drb. nyakvédő, 10 drb. hasmelegítő, 8 drb. hősapka, Farkas Eszter Szászárma, 3 pár érmelegítő, Flóthné Fejérváry Róza Bethlen, 25 pár érmelegítő, 9 drb. hasmelegítő, 25 pár kapca, Gellért Gáborné Kerlés, 4 pár érmelegítő, 6 drb. hasmelegítő, Gróf Bethlen Pálné Bethlen, 2 pár érmelegítő, 10 drb. nyakvédő, 12 drb. hősapka. 71. Voith Gergelyné Dész, 6 pár érmelegítő. 72. Szilágyi Gyuláné Dész, 2 pár érmelegítő, 2 drb. hősapka. 73. Bárdy Géza főszolgabíró gyűjtése Bethlen: Bárány Appel Jenőné Sajóudvarhely, 1 darab bundabélés, özv. Debreczeny Sándorné Várkudu, 4 darab szőrme (darabok), Simon Margit Várkudu, 4 darab szőrme (darabok), Sámuel Mór Várkudu, 3 drb. szőrme (darabok). 74. Benedek Albert m. királyi erdőtanácsos Dész, 12 darab szőrme. 75. Klein Jakabné Radákszinye, 1 pár érmelegítő, 6 drb. hősapka. 76. Gajzágó Vilmos főszolgabíró gyűjtése Dész: Molnár Dénesné Bacza, 6 pár kapca, 9 drb. hősapka. Aloás Livia, Mánya, 3 pár érmelegítő. Marga Jakab lelkész, Dészakna, 12 pár rövid harisnya, 6 pár kapca, 13 drb. hősapka, 9 drb. ing, 6 drb. téli lábravaló. Weisz Sarolta és Gizi, Kissomkut, 3 pár érmelegítő, 1 pár térdmelegítő, 3 pár kapca. Lampel Rózsika, Mánya, 1 pár érmelegítő, 13 drb. hasmelegítő, 1 pár rövid harisnya, 3 pár kapca, 4 drb. hősapka. Hirsch Mariska, Mánya, 2 pár érmelegítő. Papp Máté lelkész, Dészakna, 21 pár kapca (több flannel). Csatány község 3 drb. hősapka. Kerebecz János, Alsógyékényes, 1 drb. nagy juhbőr. 77. Sófalvi Károly ref. esperes gyűjtése Retteg: 110 pár érmelegítő, 29 pár térdmelegítő, 110 drb. hősapka. 78. Horváth Ilona, Baca, 15 pár térdmelegítő. 79. Bárdy Géza főszolgabíró gyűjtése Bethlen: Özv. Bárány Appel Jenőné, Sajóudvarhely, 19 drb. hősapka, 200 korona pamutra. Kertész Róza, Somkerék, 1 drb. hősapka. Demeter Jánosné, Somkerék, 3 pár érmelegítő, 2 drb. hősapka. Forrai Mari, Somkerék, 1 drb. hősapka. Markovits Bella, Somkerék, 1 drb. hősapka. Kajári Istvánné, Bethlen, 2 drb. hősapka. Benkő Annuska, 1 drb. hősapka. Kovács Freduska, Bethlen, 1 pár érmelegítő, 1 drb. hősapka. Dr. Wachsmann Edéné, Bethlen, 1 pár érmelegítő, 7 drb. hősapka. (Folytatjuk.)

— **Takarékbetéteket a Dési Hitelbank legelőnyösebb föltételek mellett fogad el.** Viszafizetéseket rendszerint felmondás nélkül teljesít.

— **Élővirágcsokrok menyegzőkre és minden alkalomra, koszorúk, asztal- és szabadiszító füzérek, valamint élővirág kötetlenül is, az év minden szakában a legválasztékosabb izléssel és legpontosabb kiállítással, legjutányosabban készülnek br. Pöllnitz Dezsőné virágkertetében. Dész, Veér-utca 3. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Telefon sz. 115.**

— **Óra- és ékszer javítások, alakítások legprecízebben eszközöltetnek Beér J. Jenő ékszerész üzletében Dészben.** Törött aranyat a legmagasabb árban megvesz. Karikagyűrűk rendelés szerint készülnek. Szolid kiszolgálását számtalan elismerő levél bizonyítja.

14-52

Kiadja: a Varmegyei Közélet szerkesztősége.

A téli háboru borzalmai ellen katonáinknak prémre van szükségük. Akinek van, küldje e címre: Hadsegélyző hivatal, Budapest, Váci-utca 38. A prémeket ide a posta ingyen szállítja.

Nyomatott Demeter és Kiss könyvnyomdájában Dészben.

Hirdetések.

Szám: 9470—1914.

D. V. T.

Hirdetmény.

A város képviselőtestületének folyó évi július hó 18-áról kelt 222. és 223. jkvi sz. határozatával átdolgozott és ideiglenesen életbeléptetett vízvezeték- és csatornázási szabályrendeleteket m. kir. Belügyminiszter ur folyó évi szeptember 29-ik napján 129463 129464—914 számú rendeletével megerősítvén, mindkét szabályrendelet végérvényesen életbeléptetettik.

Dész város tanácsának 1914. évi október hó 28-án tartott üléséből.

Hosvay Losonczy
kir. tan. polgármester. főjegyző.

Szám: 3782—1914. tkvi.

3-3

Hirdetmény.

Szalonapataka községre nézve az 1892. évi XXIX. t.-c. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekkönyvekbe való bejegyzése és a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztvén, ez azzal a felszólalással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-c. 15. és 17. §-ai alapján — ide értve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aihoz és az 1891. évi XVI. t.-c. 15 §-a pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. évi XVI. t.-c. 15. §. b. pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t.-c. 22. §-a alapján történt törölések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hét (7) hónap alatt 1915. évi május hó 25. napjáig bezárólag ezen kir. járásbírósnak mint telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható zárós határidő eltelté után indított törlési kereset, annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-c. 16. és 18. §-ainak esetében — ide értve ez utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánók, írásbeli ellentmondásaikat hat (6) hónap alatt, vagyis 1915. évi április hó 25. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható zárós határidő eltelté után, ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t.-c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz, hat (6) hónap alatt, vagyis 1915. évi április hó 25. napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható zárós határidő elmúltá után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Csákgigorbó, 1914. évi szeptember hó 28-ik napján.

Dr. Lajos Ödön s. k.
kir. aljárásbíró.

A kiadmány hitelül:

Gombár Ferencz,
telekkönyvvezető.